

Дан сећања на страдале и прогнане Србе у злочиначкој акцији „Олуја“



Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије служио је 4. августа 2022. године у Новом Саду помен пострадалим Србима у злочиначкој акцији „Олуја“.

Вероватно највећи скуп у историји Новог Сада почео је поменом за пострадале Србе у злочиначкој акцији „Олуја“ који је пред неколико десетина хиљада сабраних служио Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије у молитвеном присуству чланова Светог Архијерејског Синода, Преосвећене господе епископа сремског Василија и бачког Иринеја. Манифестацији поводом обележавања Дана сећања на страдале и прогнане Србе у злочиначкој акцији „Олуја“ присуствовали су председник Републике Србије г. Александар Вучић, председница Републике Српске гђа Жељка Цвијановић, српски члан Председништва Босне и Херцеговине г. Милорад Додик, председници Влада Републике Србије и Републике Српске, председници Народних скупштина Републике Србије и Републике Српске, политички представници српског народа у Црној Гори и Хрватској, представници традиционалних верских заједница у Србији.

Беседа Његов е Светости Патријарх српског г. Порфирија

Браћо и сестре, помаже вам Бог! Добро дошли у Српску Атину. Поздрављам вас све овде сабране у име свих архијереја и свештеника присутних, а најпре у име нашег домаћина, владике новосадског и бачког господина Иринеја.

Сви ми, мање или више, делимо исту или веома сличну историју. На пример, породица владике Иринеја је из Далмације, одакле су и многи од вас стигли, дошла у Бачку неким од возова без возног реда. И моја породица се на сличан начин обрела у овој богатој гостољубивој српској покрајини. И многе друге владике и свештеници имају такву личну или породичну историју. Због тога се ми тако добро, суштински и дубински разумемо. Због тога саосећамо и окупљамо се сваке године у име Оца и Сина и Светога Духа. Окупљамо се, најпре, да бисмо призивајући име Божје, сви заједно молили Њега у Тројици да у жељеном наручју праоца Аврама упокоји нашу браћу и сестре, рођаке, суседе, суграђане и сусељане, све који су невинне жртве страшних августовских дана 1995. године. Сабрали смо се да се молитвено сетимо насилног егзодуса нашег народа са подручја Далмације, Баније, Кордуна, Лике и западне Славоније.

Не заборављамо, жртве и разарања у Кристалној ноћи у Задру; егзекуцију старих и немоћних у Медаку и личким селима; ужасан терор и побијене у градовима и селима, по улицама и њивама, у кућама и становима до Пакраца и славонских села. Све су то камичци у мозаику наших страдања и распећа, заједно са Јадовном, Сиском, Јастребарским, Млаком, Глином и Јасеновцем. Са нама су данас преживели сведоци страдања, који чувају и нама преносе памћење. Њиховој жртви и страдању се клањамо, и наравно памтимо, али наше памћење није злопамћење. Памтимо и сто пута да памтимо њихова сведочења, да не би ко могао да каже: то се није десило, то није истина, то су биле хуманитарне активности и установе које су пружале гостопримство онима који нису имали где главе склоне и слично.

Стотину пута ћу да поновим: да не злопамтимо, јер би злопамћење савладало и нас; гнев, мржња би сатрили нас саме, обеснажили би сваки Богом дани стваралачки потенцијал у нама. Морамо увек гледати у лице Божје, гледати у Најневинијег који је распет на крсту и имати на уму речи које је Он са крста упутио Оцу небеском: Оче, опрости им јер не знају шта чине. То је вера наша, то је вера отаца наших. То је вера коју је у Јасеновцу блаженог спомена патријарх српски Герман изразио речима: да праштамо морамо, јер је то јеванђелска заповест, сам Бог тако заповеда, али да молитвено и на сваки

други начин заборавимо то нећемо, не смемо и не можемо.

Саобразан на крсту распетом Христу, у лице Божје загледан и обасјан светлошћу божанског надразума био је Свети мученик Вукашин Јасеновачки, јер је добио надумну силу да, док му монструм у Јасеновцу кида делове тела, изговори свете потресне речи: „Само ти дијете ради свој посао“. Његове речи нису израз мржње, ни пркоса, ни ината, ни бунта, ни презира, јер те речи нису речи и снага обичног човека. То су речи човека погруженог и усредсређеног на Христа. Те речи благодаћу и љубављу Христовом кроз света уста распетог Вукашина долазе из вечности у време, из простора љубави и трајне радости у простор страха и трагике људског постојања отуђеног од Бога. Долазе из пребивалишта Божјег у наше боравиште. Докучити тајну Вукашиновог мира усред најстрашнијег мученичког страдања не можемо логиком овог пролазног и ограниченог века. Можемо, пак, уколико прислонимо своје ухо на груди Христове и послушњемо откуцаје Његовог срца које куца за сваког човека без изузетка. То можемо само молитвом и хришћанском вером, јер овде није реч о питањима разума. Стога смо се и ми данас вером у Христа распетог и васкрслог на молитву сабрали.

Сабрали смо се овде, али морамо се сабирати и на месту Вукашиновог страдања, у Јасеновцу, као и на сваком месту на којем су страдала наша невина браћа и сестре, али и невини људи без обзира ком народу припадају и како су се Богу молили. Ту ћемо не само одати пошту пострадалима и помолити се за њих, него ћемо више него другде имати прилику да уђемо у унутарње светилиште свога бића, у своје срце, да станемо пред лице вечности, пред лице Христово и да у Његовој светлости, у Њему, чујемо позив упућен свима и нама да сваког човека видимо као свога брата, као онога који припада Богу исто колико и ми, колико и ја, а да изван Христа, изван Божијег дома и браћа и сестре, и муж и жена, и пријатељи, и комшије и народи постају супарници, постају такмаци, па чак и непријатељи неретко спремни да истребе једни друге. Имаћемо потребу, више него другде да се молимо за све, за себе и своје ближње, за свој народ, али и за све људе, за све који пате и страдају, за мир свега света. Отуда је, најблаже речено, људски неразумно, погрешно и неправедно када неко налази разлога да онемогући било кога, просјака или цара, богатог или сиромашног, домаћег или странца, обичног грађанина или функционера, премијера или председника, ма ког, дакле, звања био онај који има потребу да се на месту Вукашиновог страдања или било ком другом сличном месту, сусретне са собом, са Богом и да смирено упали воштаницу и узнесе скромну молитву Спаситељу света.

Сабираћемо се на молитву и на оваквим местима, као што је Нови Сад, Српска Атина, као што је читава наша предивна Србија, која нас је пригрлила, која има бескрајну ширину, бескрајну љубав и доброту за све. У Србији не питамо: како се ти крстиш или како се Богу молиш? У Београду, у Новом Саду, у Нишу, не питамо које су ти вере или народности отац и мајка. Такву Србију волимо и за њу се молимо да таква буде и остане, да увек у њој има места и доброте за све, за сваку душу, за свако име. Уосталом, Бог не прави разлику међу именима. Сваки човек је Богу једнако вредан.

Окупљаћемо се и молити и у Далмацији, на Кордуну и Банији, у Лици и Славонији, у свим градовима и селима у којима су наши ближи и далеки преци, наши прађедови подизали цркве и манастире, своја огњишта и домове. Колико прекјуче сам био у Лици, у Смиљану, где се сабрао народ са разних страна. У тако маленом, а толико значајном месту освештали смо обновљени православни храм из седамнаестог века у којем је крштен велики наш и светски Никола Тесла, а у том храму служио његов отац, православни свештеник. Теслин Смиљан и његова црква данас су парадигма бурне историје српског народа, западно од Саве и Дунава. На путу, назад за Београд, мисли су ми се непрестано враћале на Лику, на Смиљан, на Теслин народ, који се увек подиже из пепела, обнавља себе, своје куће и своје цркве. Део мене, део мога бића је остао у том селу, крај те обновљене богомоље. Могу да замислим, браћо и сестре, шта је у вашој души када се мислима враћате на огњишта, у места, у цркве и гробља која сте напустили пред смртном опасношћу.

Ми, међутим, у молитвеном расположењу поуздано знамо да је наш народ безброј пута, баш кроз страдање и жртву досезао искуство освајања слободе и васкрсења. Као хришћани знамо да је свако страдање и распеће у Христу већ сада и овде део славе, део победе и тријумфа. У тајни Крста је садржана и тајна победе, тајна васкрсења. У тој жртви и победи ми, верујући православни хришћани, налазимо непоколебиву наду у коначну правду Божју, чак и онда када правда људска затаји, јер коначни суд не припада нама него праведној љубави Божјој.

Нека се благодат Божија и „мир који превазилази сваки ум“ насели у срца наша, али и у срца свих људи и народа како би се јеванђелским путем поставили чврсти темељи за бољу и праведнију будућност за сваког појединца и сваки народ. Вјечнаја памјат свој нашој браћи и сестрама невинно пострадалим у операцији коју зову „Олуја“.

spc.rs